

ORTALIK TOZ / DUMAN, FERMAN OKUNMUYOR...

İbik Yaylası ile Düz Ankara Köyü'ne komşu olan görkemli ormanın, orman ürünlerinin ve bitki örtüsü zenginliğinin sembolü olan Kör Hasan'ın Yaylası'ndayız. 60'lı yılların ortası. Mevsim sonbahar. Rahmetli babamın çamları kaçak olarak kesip-istiflemeye çalıştığı ortamla eş zamanlı olarak BizimKağrı'nın üzerine meşe kömürü ile yazılan ferman okunuyordu. Çünkü bu ferman Kör Hasan veya adamlarından biri tarafından ormanı korumak üzere yarı maddi-yarı ülküsel bir amaç için yazılmıştı. " Burayı terk edin, aksi takdirde kağrı ve öküzlere el koyacağız." Bu noktada kazan-kazan ilkesi geçerliydi. Çünkü ormanı koruyan Kör Hasan da, ormanı bedavadan korutan devlet de kazanıyordu. Arada kaybeden bizdik. Yani orman köylüleri. Arada olmak, arada kalmak ve arasatta yer almak pek de hayra işaret sayılmazdı.

Bu paragrafı sosyal analizle zenginleştirmek için Düz Ankara'yı ihmal edip İbik kuşu ve İbik Yaylası üzerinde duralım; İbik (İbibik) kuşu çok sevimli, letafet ve zerafetin, inceliğin, ahenkli ötüşün ve doğayla bütünleşmenin light kuş küme'sinin simgesidir. Ormanın sessizliğini kollar ve sizi yalnız bırakmaz. Hem her orman da da sık görülmez. İbikle ibibikler arasında fark vardır. İbibik hemen her kuşta görülen fizyolojik, anatomik bir özelliktir. Anatomi deyince aklıma geldi. Bizim samanlığa misafir olan ibiği yakalamıştım da, elimde varlığını / ağırlığını bile hissedememiştim. Ne kadar da hafifti, ama ona dokunmak güzeldi. Şimdiye kadar dokunup da enfes bulduğum en seçkin, en güzel varlık oydu. Hem kendisine, hem doğaya hem de insanlara yükü yoktu.

İbik yaylası; İbik Öğretmenimizin (Sınıf öğretmeni) yaylası idi. İbik yaylası'nda İbik Öğretmenin Fermanı okunurdu. Bu fermanı okumak, şöyle dursun. Köylüler İbik Yaylası'nın sınırları yakınından bile geçmeye cüret edemezlerdi. İbik; Köyde öğretmen, kaymakam, jandarma, ormancı, maliyeci daha doğrusu her şeydi. Okula getirdiğimiz meşe odunlarını ikiye ayırırdı. Sobaya yakıt için atılacak odun niteliğindeki odunlar. Öğrencileri dövmek ve adam etmek üzere istiflenen düzgün dayaklık / meşe odunları. Okulda hepimiz düzgün meşe odunu getirenlere içten içe kızardık. Açık edemezdik. Öğretmenin akademik derecelendirme, bilişsel düzey saptama ölçütü evine veya okula getirilen odunlardı. Kim daha çok ve kaliteli odun getirirse o dereceye girerdi. Bu yüzden ilkokul 1. Kademedede üç yıl üst üste birinciliği kaçırmıştım. Ben öğretmeni odunlarla beslerim, türküsünü ben, eşim, kayınvalidem sıralı ve tüm çevre içselleştirerek dinledik.

Kör Hasan'ın Fermanı gibi İbik'in akademik fermanı da okunuyordu. Okunmasa Çiçek İlkokulu Öğretmen ve Müdür Odası, Derslik ve Odunluk odasından ibaret olur muydu. Odunluk derslikten de diğer bölümden de hacimli ve görkemli idi. Bu odun havuzunu doldurmak için sürekli odun taşırdık. Bunun dışında tereyağında kuş sütü de istendiği rivayet edilirdi. Açıkçası ben o kısmın uygulamasını hatırlamıyorum, belki de hatırlamak istemiyorum. Kuş sütü çok kıymetliydi. Annem onu biriktirir bakkala satar ve harçlık ederdi. Bazen onunla çay ve babama sigara aldığımızı da hatırlarım.

Kuş sütü deyince aklıma geldi. Devlet benim çocukluğumun geçtiği genç yetişkinlik döneminden sonra bu ormanlar, bu yaylalar, yaylaklar benimdir. Bunları koruma işi de bana düşer diye ormancıları getirdi. Bir de içinde içme suyu ve kanalizasyonu olan "ormanevi" yaptı. Modern evleri, maaşları , atları, silahları ve yeşilin bir tonu diyebileceğim elbiseleri vardı. Bir kuş sütleri eksikti. Görevli denetiminde orman yağmalanması ve adam kayırma işlerinin nasıl tahakkuk ettiğini o zaman öğrenmişim. İlk baskı, yaylaları ve orman bölgelerini sahiplenelene uygulandı. Onlar da fahri yürüttükleri bu koruma işini devlete bırakmak zorunda kaldı. Sonra da aşamalı olarak; ormancıları kuş sütüyle besleyenlere gün doğdu. Kuşların kendisi de sütleri de sorundu. Orman köyünde evlerde tereyağı saklanır, ya ormancılar için ya da pazarda satmak için. İfade ederken içim sızlamakla birlikte; evlerde de ucuzca alınan, belki içeriğinde süt bile olmayan bitkisel ucuz yağ yenirdi. Aradaki fark ailenin (evin) masrafları için harcanırdı.

Ormancılar her evin tereyağlı kuş sütünü içmezlerdi. Gündüz orman müdürü veya orman şefi denetime gelir diye korkar ve ormandaki asli görevlerinin başında bulunurlardı. Ne varsa gece de vardı. Kuş sütü turna yoğurdu. Ormancılar geceleri hatırlı ailelere konuk olurlardı. Evinde lüks lambası

bulunmayana adım bile atmazlardı. Gece lüks Lambasıyla aydınlanan aile sayısı da çok sınırlı idi. Bu nedenle olsa gerek bu aileler aynı zamanda hatırlı idi. Ben Lüks lambası; gaz yağıyla yanan, ışık veren gömleği bulunan, pompalandıkça voltajı artan, neredeyse odanın tamamını aydınlatma gücüne sahip teknoloji harikası bir aletti. Bu alet varsa geriye ormancıyı tereyağında kuş sütüyle beslemek kalıyordu. Gramofonlar da "ben yarimi kuş sütüyle beslerim, İstanbul'un kızları" gibi parçaları çalardı.

Babam lüks lambası almak için çok uğraş verdi. Ama anneme rağmen bir türlü başaramadı. Bu yüzden babam annemi metal soba maşasıyla, çok dövdü. Benim yanımda bile üzerinden çıkarmadığı / giydiği üç etek nedeniyle morluklar oluşuyor muydu, açıkçası görmedim, bilemiyorum. Ekonomik yoksunluk şiddeti çözüm olarak ürettiğinden olmalı, annem de uygulamada şiddet yanlısı idi. Bir top, balon, ciklet veya misket istesem beni acımasızca çimdikler, nice sonra öfkesi geçince yavrum, yavvrum, yavvrum diye severdi. Morartılar cabası.

Annem babama haydi lüksü aldın. Ormancıya tereyağında kuş sütünü de yedirdin. O lüksü yakmayı, gazyağını, sürekli başında bulunup ışığın devamını sağlayacak kişiyi, gramafonu ve onu çalacak görevliyi nereden bulacaksın derdi. Babam da Dursun Ağa arkadaşım, O'ndan isteriz, dese de; annem o zaman eve gelecek kişi sayısı iyice artacak savunmasını yapar ve şiddetle konuya karşı çıkardı. Sonuçta mücadeleyi annem kazandı. Babam kaybetti. Ormancılar da sürekli rahmetli babamı baltasını alarak, eşeğini satmakla tehdit ettiler. Eski adı Tuht olan Yapraklı cezaevinde kısa süreli orman cezasından hüküm giyerek ve yorganıyla giderek yattığını hatırlar gibiyim.

Babamın ormancılarla mücadelesinin son yıllarında bir arkadaşım konuyla ilgili genel müdür olmuştu. Arkadaşa babamın şikayetinden bahisle konuyu açtım, sen sevip-saydığımız, değer verdiğimiz bir akademisyensin. Bu konudan hiç bahsetmemiş ol. Teşkilatta seni tanıyan arkadaşlar duyarsa, bak hoca nelerle uğraşıyor diye seni iyiden iyiye yadırgarlar, dedi. Ben de tavsiyeye uydum. Babam fermanına bana direktif niteliğinde kendisine göre önemli iki şey yazdı: 1.Ormancıyı sürdürmek veya görevden aldırarak, 2. Onbinlerce öğrencimden sadece birisinin bir dersinden geçer not vermem. Ferman okunuyordu, ama yerine getirmedi. Babam kim bilir, şunu ne güçlülere göğüs gererek okuttum. Ne büyük fedakarlıklar ettim, ama o havale ettiğim, iki basit işi bile halletmedi diyerek ahirete irtihal etti.

Kimileri; ellerinde ferman olmadığı halde ferman varmış gibi yaparak, devleti ve halkı sömürdüler. Ferman varmış gibi yaparak, 60 Darbesi'ni gerçekleştirip, 12 Mart Muhtırası'nı verdiler. 12 Eylül Darbesi'ni yaptılar. 28 Şubat Muhtırasıyla eğitim sistemini alt-üst edip, devamında ekonomik sistemi % 7000 faize cevap verir hale getirdiler. Bu uygulamaların 1000 yıl daha süreceğine ilişkin sinyaller verildi. E- Bildiriler yayınlandı. Bütün bunlara rağmen halk ormancılara karşı sabır ve tahammülünü devleti yöneten politik iktidarlara da gösterdi. Yıllarca lükse, şatafata ve israfa bu işler uzun soluklu işler hallolur diye sabretti.

Bu süreçlerden sonra;

Ulus-Devlet odaklı olarak tartışmalar.

Yeni Türkiye,

Başkanlık Sistemi,

Ekonomi herşeye rağmen varlığını sürdürdü.

Kriz tartışmaları gündeme gelmeye başladı.

Çağdaş Batı anlayışı ile uyumlu hale gelebilmek için mi?

Sonuçta halk yüzlerce meseleyi anlamaya çalıştı ve seçimde ferasetini konuşturdu.

.....

Toza dumana veya hikayeye devam.

İlkokul 1. Kademe yani 3.sınıfta iken bile fermanları rahatça okuyordum. (İbik ve Körhasan)

Bunun üzerine; İlkokul ikinci kademeyi, ortaokul, iki liseyi bitirdik. Lisans ve yüksek lisans derecesi aldık. Atatürk'le ilgili doktora yaptık. Siyasi tarih okuduk. Sosyal pedagog ve sosyal çalışmacı, yılların üst düzey profesyonel yöneticisi olduk, itiraf edeyim hala fermanı okuyamıyorum, okuyamadığım gibi amacını berrak, net bir şekilde kestiremiyorum. Sonuçlarını görebiliyorum. Elde yalnız ve yalnız sonuç var. Çocuğunuz oldu gibi. Aslına bakarsanız ortada ferman merman yok. Mış gibi yaparak bizi kandırdılar. Şimdi de kimileri kendilerini akıllı sanıp yeşerebilecekleri ortamları arıyorlar. Böylece onlarca yıldır mış gibi yapılarak uygulamaya sokulan, mucidlerin aslında kendilerinin de bir türlü okuyamadığı (aslında olmadığı için bir türlü okuyamadıkları) fermana bir sahip arıyorlar.

Bu olmayıp da varmış gibi gösterilen ferman / fermanlar ateş topuna benzer. Kimin kucağında kalırsa ona zarar verir. Bunu fark eden insanlar özverili, fedakar, yetkin iseler kendi kucaklarında ateş topunu söndürmeye çalışırlar. Ateş topunu bizzat üretmedikleri (ferman) halde, sorumluluğun kendilerine ait kısmını üstlenirler. Kimi ünlü akademisyenlere, kimi hüküm verenlere ve görsel-iletişim maymunlarına bakarak ateş topunun kucaktan kucağa nasıl da atıldığını hep birlikte görmekteyiz.

Bilim adamları, düşünürler, yazarlar, çizenler ve sanatçılar resmi (fermanı) olmadığı için okuyamamaktadırlar. Konuya ormanla başladık. Biraz sonra anekdota konu olacak tilkinin yaptığı gibi ortalık toz duman, bu toz duman içinde ferman okunamıyor, denebilir. Ancak ferman yoksa da her şey apaçık, ortada. Gelelim sonuca müteallik anekdota;

Bildiğiniz gibi tilki tatlıyı çok sever. Bizim orman köylüsü vatandaş helva ambalajlarını yere atar. Tilki bakar yerdeki helva bulaşığı ambalaj kağıdı. Kağıttaki helva bulaşıklarını büyük bir zevkle sıyırırken kurt elindeki görür ve elindeki ne diye sorar. Tilki bütünüyle zeka ürünü cevabını verir, padişahın fermanı der. Kurt heyecanla fermana ne yazdığını sorar . Tilki de; **miş gibi yaparak** başlar fermanı okumaya. **“Bundan böyle kümeslere girip tavuk yemek çit ve ahırlara saldırmak kuzu ve hayvan telef etmek tamamen serbesttir. Köpekler bağlanacak , çit, ahır ve kümeslerin sahiplerine yeni bir ferman gelinceye kadar duruma müdahil olmayacaklar”** yazıyor, demiş. Saf kurt durur mu? Hemen en yakınındaki çite dalmış ve çit karışmış. Can derdindeki koçlar, koyunlar ve kuzular hoplayıp zıplamaya başlamışlar. Gündüz gözüne bu ne haldir diyen çit sahibi ve köpekler de çiti çepe çevre kuşatıp zaptü-rapt altına almışlar.

Ortalık toz/duman.

Kurt tilkiye bağırmış...

Fermanı okusana, okusana, okusanaaa...diye,

Tilki cevap veriyor: **Ortalık / toz duman, ferman okunmuyor.**

Kurun Hükümeti ; İbibikler Öter Ötmez Ordayım.